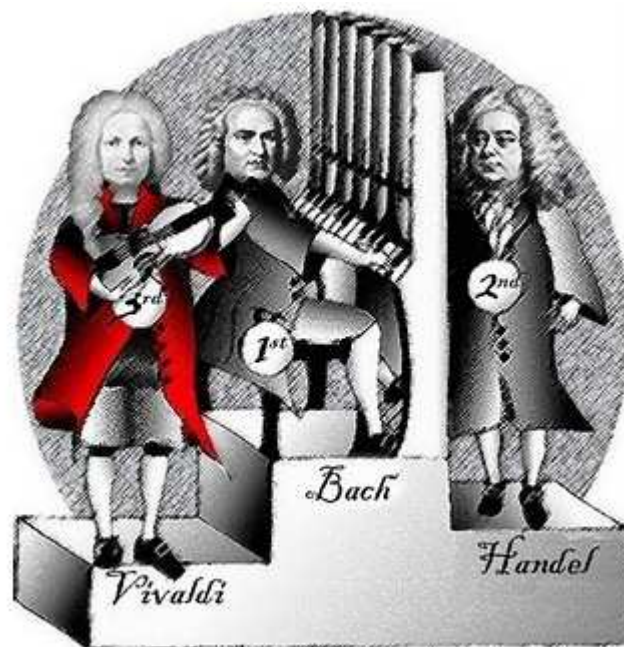


MÚSICA I SOCIETAT BARROCA: Introducció

Fixeu-s'hi en les caricatures dels compositors. Les caricatures, igual que les altres imatges i representacions com un quadre, pretenen reflexar la realitat, encara que aquestes ho fan de una manera deformada i exagerada, i per tant, no sempre són reals.

La música, igual que les altres arts com la pintura o l'escultura, és l'espill dels fets que esdevenen al món en un determinat moment de la història. En aquest cas ens fixarem en què és el que passava al món en el temps en què vivien Bach, Vivaldi, i més músics barrocs.



Preguntes

1. A qui volia arribar l'art barroc, quin tipus de classe social era l'espectador que buscava aquest art?
2. Entre quins anys podem ubicar l'època barroca?
3. Amb la mort de quin compositor podríem dir que coincideix el final d'aquest període?
4. L'art barroc es situa entre el Renaixement... i quina època històrica posterior?
5. Quin moviment es va oposar a l'església catòlica en aquest època?
6. Tanmateix van sorgir noves doctrines religioses, també la nova ciència va començar a trobar el seu lloc en la societat del moment. Quines figures científiques van ser els pares d'aquesta nova ciència?
7. La nova ciència va dur alguns esdeveniments que hem de considerar: que va inventar Celsius? I qui va inventar la primera màquina que funcionava amb vapor?
8. A partir del segle XVII (segle on comença l'època barroca) van començar a produir-se les grans millores tècniques. Aquest procés és només el principi de totes les millores que es produirien encara més a sovint en els segles XVIII i XIX.
9. En tot aquest món ple de canvis, quin paper hi tenia la música? I la dansa? Observa la imatge a sota d'aquesta pregunta, es tracta d'una dansa barroca cortesana. Enganxa-la al document Word i després troba els noms d'algunes de les danses més comunes que ballava la societat barroca.



Recursos

- <http://www.xtec.es/~jmoreno1/musics/barroc/barroc.htm>
- <http://ca.wikipedia.org/wiki/Barroc>
- http://ca.wikilingue.com/es/Danses_antigues#Dansa_barroca
- <http://musical1x1fedacguissona.jimdo.com/3r-eso-1/hist%C3%B2ria-en-general/barroc/>

La gran pregunta

Observant tots els fets socials que hem vist, per què en l'època barroca hi va haver tanta abundància de música instrumental quan abans d'aquesta època en molt poques ocasions es feien servir instruments?

FORMES MUSICALS BARROQUES: INTRODUCCIÓ

Sabíes que el cànon es una forma musical que va néixer a l'època barroca? Això és perquè és una forma "imitativa", una veu o més d'una imiten a la veu principal.

Aquí pots veure un dels cànons més famosos de la història, d'origen barroc, del compositor Pachelbel, tocat per una orquestra simfònica.

<https://www.youtube.com/watch?v=Cn2mcfhDiBs>

Aquí pots veure el mateix cànon, però interpretat a "en clau de rock" per un guitarrista. Com pots veure aquesta peça barroca ha superat fronteres **temporals** (perquè encara es toca avui dia), **espacials** (si busques per Youtube, fins i tot es toca barroc al Japó!) i **formals**: es toca en gèneres com el rock o el jazz.

<https://www.youtube.com/watch?v=wam-oMub8EU>

- Veurem algunes formes imitatives que es van desenvolupar des del cànon i que es van convertir en formes molt més complexes.
- A més, també coneixerem alguns gèneres musicals que van néixer a aquesta època i que encara avui perduren en la música culta i en la música pop.

Preguntes

- Podem dir sense por a equivocar-nos que el Barroc va establir gèneres musicals que abans no existien o no estaven encara ben definits. Alguns d'ells són les òperes i el concert. És molt possible que vegem aquests mots escrits en italià en molts llocs (*opera* i *concerto*), ja que va ser allí on van néixer. Cita una òpera i un concert compostats per Vivaldi.
- Quantes parts solen tenir els concerts barrocs? Quantes parts tenen el concerts de “Les quatre estacions” de Vivaldi?
- Ja hem dit que una fuga és una composició amb moltes veus i molt complexa. Escolta el principi de la *Tocata i fuga en Re menor de Bach*, i comprova que encara avui és una peça ben famosa:

<https://www.youtube.com/watch?v=6CNjbzc91Oc>

- Qué voldrà dir que la **fuga** és una forma “canònica”? Busca a internet, copia i enganxa una imatge d'un manuscrit d'una fuga de Bach.
- El **concerto** és un gènere que va ser molt popular en el Barroc, consistia en una obra on el protagonisme és d'un instrument solista, i l'orquestra fa la funció d'acompanyament. Però hi ha un altre tipus de *concerto* que es diu *concerto grosso*. En el **concerto grosso** la diferència la trobem en que el solista toca un instrument molt gros... Serà veritat aquesta última afirmació? Observa en què consisteix el *concerto grosso* i com s'estructura una obra barroca: <http://www.edu365.cat/primaria/muds/musica/concerto/index.htm>

-

- **Recursos**

- http://ca.wikipedia.org/wiki/Antonio_Vivaldi
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Antonio_Vivaldi
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Johann_Sebastian_Bach
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Georg_Friedrich_Händel
- [http://ca.wikipedia.org/wiki/Les_quatre_estacions_\(Vivaldi\)](http://ca.wikipedia.org/wiki/Les_quatre_estacions_(Vivaldi))
- <http://www.xtec.es/~jalmacel/audicio/forma/barroc/barroc.htm>
- <http://www.xtec.es/~jalmacel/audicio/forma/barroc/barroc.htm>
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Música_barroca

- **La gran pregunta**

Hem vist algunes agrupacions barroques i hem esbrinat com eren les formes musicals barroques.

Ara feu una reflexió:

Podríeu dir quina és la forma (les parts) d'una peça o cançó del repertori popular actual? Podeu triar qualsevol cançó tradicional o pop i analitzar quines són les parts que té .

Després expliqueu quin tipus d'agrupacions solen interpretar aquest tipus de cançons i si encara es conserva la figura del "solista" avui dia, en la música tradicional i pop.

ELS COMPOSITORS DEL BARROC: INTRODUCCIÓ

Al Barroc van haver grans músics! I com veieu, tota la gent tenia un gust prou curiós per als pentinats... fixeu-s'hi en els retrats de l'època:



- Aquests són tres dels compositors més famosos del Barroc: **Antonio Vivaldi, Johann Sebastian Bach i George Frideric Handel.**

Preguntes sobre Bach, Vivaldi i Handel

Escolta algunes peces de J. S. Bach: <http://www.epdlp.com/compclasico.php?id=948>

J. S. BACH: De quina forma, un mica “estranya” i enigmàtica, firmava Bach les seves peces? A Bach li agradaven molt els trencaclosques i els enigmes... Cita alguns autors que també han utilitzat aquesta firma tan “curiosa”.

J. S. BACH: Busca un retrat de Bach amb una partitura a la mà i enganxa la imatge a un document Word. A sota, explica quin tipus de composició és aquesta partitura.

A. VIVALDI: Busca una imatge de Vivaldi i enganxa-la a un document Word.

A. VIVALDI: Quin va ser l'instrument per al qual va compondre més concerts Vivaldi? Copia aquesta mateixa pregunta al document on has enganxat la imatge de Vivaldi i contesta-la.

G. F. HANDEL: Com que Handel treballava per a prínceps i reis, va compondre algunes obres perquè fossin interpretades en actes especials. Obre un document Word, busca per internet dues d'aquestes obres i explica breument per quines ocasions les va compondre.

G. F. HANDEL: Per què en alguns llocs aquest compositor surt com **Georg Friedrich Händel** i en altres amb grafia anglesa: **George Frideric Handel** (o Haendel)?

Busca dues obres dels tres compositors barrocs anomenats. Una d'elles ha de ser una òpera i l'altra una obra purament instrumental (sense intervenció de cantants, és a dir, un concert, una simfonia, etc.). Fes una taula en un document Word per a col·locar la informació.

- **Recursos**

- Preguntes generals:<http://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>
- <http://www.xtec.es/~jmoreno1/musics/barroc/barroc.htm>

-

- **J. S. Bach:**

- http://ca.wikipedia.org/wiki/Motiu_BACH
- <http://translate.google.es/translate?hl=ca&langpair=en%7Cca&u=http://www.jsbach.net/hausmann-portrait.html>
- http://www.catabach.com/pageID_7559613.html

-

- **A. Vivaldi:**

- http://ca.wikipedia.org/wiki/Antonio_Vivaldi

-

- **G. F. Handel:**

- http://ca.wikilingue.com/es/Georg_Friedrich_Händel

Ara que ja coneixem alguns dels grans compositors del Barroc, reflexiona:

Quines diferències, a l'hora de compondre, han canviat des del Barroc fins als nostres dies?

Quins desavantatges hi tenien els compositors que no tenim avui dia i per què?

ELS INSTRUMENTS BARROCS: INTRODUCCIÓ

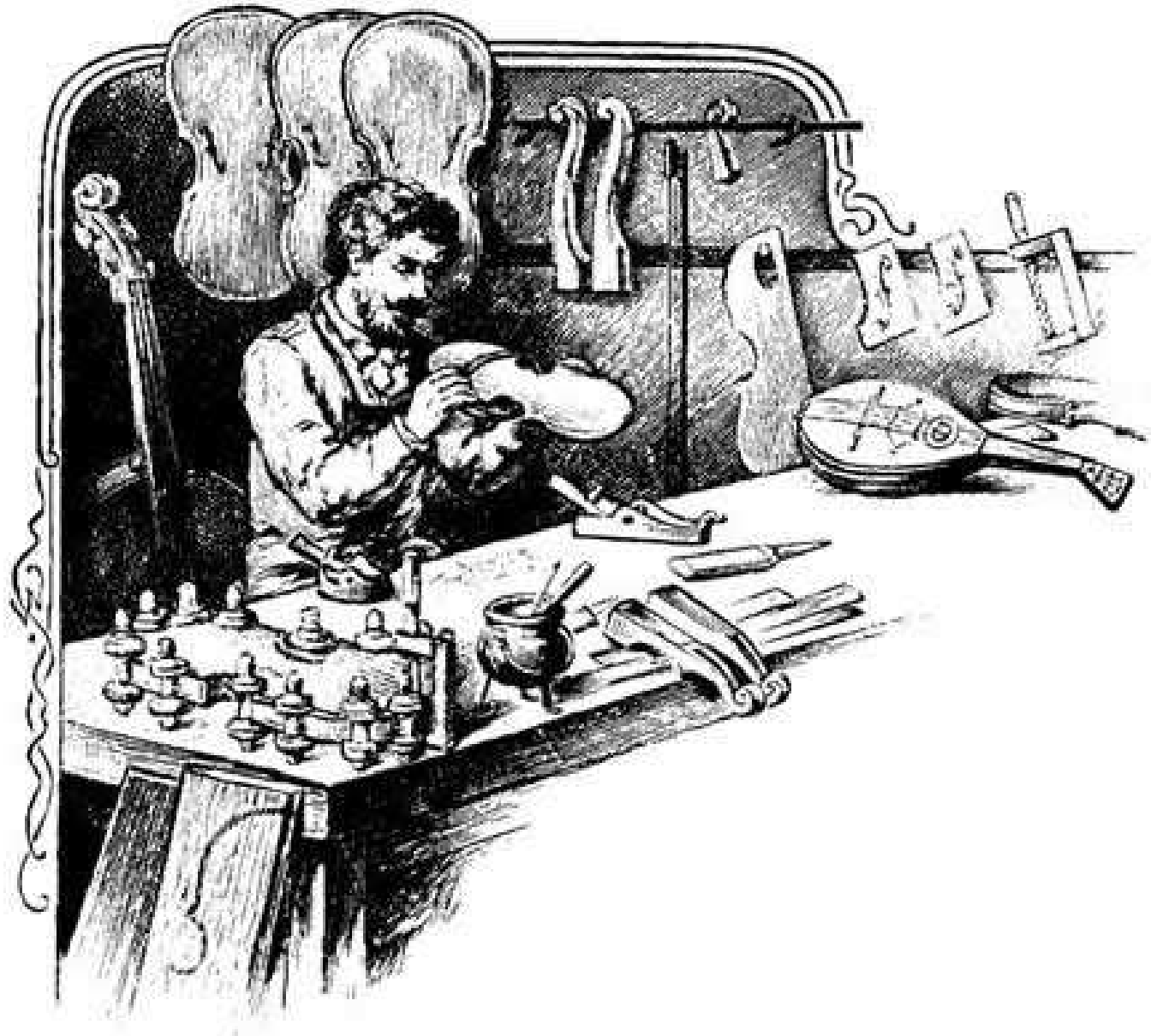
Anem a conèixer els instruments propis del Barroc. Ara veureu un exemple del que va ser l'avi de l'actual piano i observeu la quantitat de decoració que hi compona l'instrument. Als artistes barrocs els agradava molt decorar i ornamentar totes les coses, i també els instruments...

Aquest instrument es diu clavicèmbal.
Anem a descobrir-ne alguns més!



Preguntes

- Busca a internet quins van ser els instruments que van gaudir de més protagonisme en l'època barroca. Busca una imatge de cadascun d'ells i enganxa-la a un document Word, posant a sota el seu nom.
- Quins són els instruments que es van perfeccionar molt a l'època barroca?
- Sabries citar el nom d'algún constructor barroca de violins famosos? Hi queden alguns exemplars de violins construïts per aquest artesà, i actualment el seu valor arriba a xifres multimilionàries. Un d'ells es conserva en algún lloc del nostre país. Digues el lloc on actualment es conserva.
- Observa i escolta els instruments de l'orquestra actual: <http://www.couleurs-orchestre.com/>
- Busca a Google una imatge d'una orquestra barroca i enganxa-la a un document Word. Ara fes el mateix amb una imatge d'una orquestra actual (o orquestra clàssica). Explica, a sota de les dues imatges, quines diferències i semblances trobes entre l'una i l'altra.
- On podem trobar avui dia un orgue? Es conserva algún orgue al vostre poble? Fes una recerca per Google i elabora un document Word amb fotografies, amb la resposta a aquestes preguntes i amb una breu explicació.



- **Recursos**

- <http://www.xtec.es/~jmoreno1/musics/barroc/barroc.htm#instruments>
- <http://www.xtec.es/~jmoneo/musica/corda.htm>
- <http://www.xtec.es/~jmoreno1/musics/barroc/barroc.htm#instruments>
- <http://ca.wikipedia.org/wiki/Stradivarius>
- http://ca.wikipedia.org/wiki/Música_barroca#Instruments_barrocs
- <http://lafura.cat/suplements/arxiu/ARXIUS/ORGUES/DOSSI3.HTM>
- http://www.davidmanzanares.net/edumusica/eso/hist_barroc_orquestra.php
- <http://musicasafa.blogspot.com/2009/01/plantilla-de-lorquestra-classica.html>

La gran pregunta

Actualment tenim més tipus d'instruments musicals o menys, que en l'època barroca?

Per què creus que és així?



Avaluació

- Per a finalitzar tota la documentació que heu recollit amb word també ho heu de copiar en un Powerpoint perquè si tenim temps cada parella ho exposarà a la resta de la classe.
- Abans d'exposar aquest arxiu ho heu d'enviar a la professora de música com un arxiu adjunt en un mail.